

EM 2016/039-01

19-11-2016

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Inatsisartut giver Naalakkersuisut bemyndigelse til at etablere en forfatningskommission med henblik på at udfærdige et forslag til en grønlandsk forfatning.

(Medlem af Naalakkersuisut for Selvstændighed, Natur, Miljø og Landbrug)

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Inatsisartut giver Naalakkersuisut bemyndigelse til at etablere en forfatningskommission med henblik på at udfærdige et forslag til en grønlandsk forfatning kommenteres på vegne af Partii Naleraq således:

Indledningsvs, vi er dybt berørte, at man endelig har igangsat tiltag for en grønlandsk forfatning.

Allerede i 2011 samt 2015 blev Naalakkersuisut pålagt at udfærdige redegørelse vedrørende selvstændighed, hvilket forudsætter nedsættelse af en grønlandsk forfatningskommission.

“Foråret 2015 holdt Partii Naleraq borgermøde, med temaet skridtet mod selvstændighed, og vi er glade for at mødedeltagerne var interesserede i spørgsmålet og det vil skabe endnu mere interesse, når spørgsmålet fremlægges i landstinget, selvom de andre partier var tavse dengang, glæder det os meget, at vi holder, hvad vi lover, om at fremlægge et forslag i landstinger og er i den sammenhæng glade for at de 2 store partier også har fremlagt forslag med samme tema”.

Det er med stor glæde, at Partii Naleraq fuldtud tilslutter Inatsisartuts bemyndigelse af Naalakkersuisut til nedsættelse af udvalg.

Det er yderst vigtigt for os, at samtlige partier er repræsenteret ved ad hoc udvalget samt kommissionen.

Det omfattende forfatningsarbejde skal jo indeholde forslag til hvilke substansområder forfatningen enten skal, kan eller ikke inkludere.

Der er selvfølgelig det samlede Inatsisartut, der har den afgørende rolle i udformningen heraf.

Eksempelvis tages der stilling til om det kommende forfatningsudkast skal skrives med intention om, at forfatningen skal kunne gælde inden for grundlovens rammer eller med intention om, at det skal gælde for en selvstændig grønlandsk stat.

Vi ønsker frem for alt i Partii Naleraq, at Grønland får status som en selvstændig stat, idet det bl.a. ifølge betænkningen fremgår, at en forfatning, der skal gælde indenfor grundlovens rammer, stadig vil være underlagt grundlovens § 19.

Selvstyrelovens § 21 indeholder bl.a. i forvejen følgende bestemmelser:

" Beslutning om Grønlands selvstændighed træffes af det grønlandske folk".

Desuden er følgende dels opført i redegørelsen om selvstændighed:

" Det står Grønlands Selvstyre frit for at indlede en forfatningsforberedende proces. Grønland vil således inden for selvstyrelovens ordning kunne foretage ensidige forberedelser hen imod selvstændighed."

Efter 30 år med hjemmestyre trådte Selvstyre af den 12. juni 2009 i kraft på Grønlands nationaldag. Selvstyrets indførelse var blevet besluttet efter en vejledende folkeafstemning om indførelse af selvstyre den 25. november 2008, gav et resultat, hvor 75 % af de grønlandske stemmeberettigede borgere stemte for indførelsen af selvstyre, hvilket også blev vedtaget af Folketinget.

Det var også først dengang, at vi blev anerkendt som et folk.

Hvad vi endvidere bemærkede ved redegørelsen er, at ikrafttrædelsen af den gældende grundlov den 1. januar 1953 omfattede Grønland. Før dette havde Grønland status af koloni, og var indtil 1954 opført på FN's liste over såkaldte ikke-selvstyrende territorier under FN's afkoloniseringsproces.

Vi støtter derfor også nedsættelse af sekretariat ifm. nedsættelse af kommissionen, herunder de opremset økonomiske og administrative konsekvenser, fuldtud.

Uacceptable konsekvenser af kolonitiden er stadig mærkbare, den dag i dag. Vi ved også at Inughuit blev tvangsflyttet i 1953.

Beboere i Qullissat blev også tvangsflyttet, mange bygder nedlukket m.m.

Vi er derfor nødt til at genoptage vores selvbestemmelse og reetablere et folk med selvtilid, med respekt for vores sprog og kultur.

Det er påregnet at arbejdsprocessen for redegørelsen vil vare op til tre år. Vi skal dog imidlertid minde om, at denne tidsfrist kan overskrides med henvisning til den process selvstyrekommissionen gik igennem. Henter man erfaringer hvad valg og andre udfordringer i processen angår, må man, også som redegørelsen påpeger, påregne, at tidsfristen kan overskrides.

Vi opfordrer også til brug af eksperter og erfaringer ift. andre landes selvstændiggørelser, i kommissionens videreprocess.

Vi skal ikke mindst opfordre til tæt delagtiggørelse af befolkningen ved åbne debatmøder og debatter i radio og tv.

Vi opfordrer til, at kommende kommission gør godt brug af den indholdsrige redegørelse i det kommende udvalg.

Med disse korte bemærkninger tilslutter vi os bemyndigelse af Naalakkersuisut til etablering af forfatningskommission.

Partii Naleraq vil blive ved med at forsvare den holdning at grønlanderne selv kan, og vi skal tro på at vi kan mere end andre folkeslag, det har vores forfædre bevist i flere omgange, ved at leve i et vanskellig natur, floden er begyndt at fosse ud, og det kan ikke stoppes, lad os alle være sammen om at løfte opgaven om selvstændighed.

Anthon Frederiksen